

Економічний факультет
Кафедра підприємництва, корпоративної та просторової економіки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень в сфері економіки та управління (включаючи модуль «Academic writing»)»

Кількість кредитів ЄКТС	4 кредита / 120 годин
Період викладання	1 семестр
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка
Викладач	д.е.н., проф. Козловський С.В.
Профайл викладача курсу	https://ec.donnu.edu.ua/kozlovskyj-s/
Доступ до матеріалів курсу	https://dnu-my.sharepoint.com/:f/g/personal/s_kozlovskyy_donnu_edu_ua/ErNoTsSbrGRKg-_OswS1WYeBrbOasaYiYly0NLyAUbaAcg?e=KAbUAg
Контактна інформація	s.kozlovskyy@donnu.edu.ua

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень в сфері економіки та управління (включаючи модуль «Academic writing»)» формує результати навчання та компетентності економістів відповідно до змісту та фокусу освітньо-наукової програми «Економіка», спрямована на формування і розвиток у здобувачів вищої освіти фундаментальних теоретичних та практичних знань з методології та організації наукових досліджень. Навчальна дисципліна орієнтує на пошук сучасних наукових методів і алгоритмів у сфері економіки з урахуванням міждисциплінарних зв'язків.

Метою вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти методологічної та наукової культури, системи знань, вмінь та навичок в галузі організації, проведення та продукування оригінальних наукових досліджень, досягати наукових результатів, вільно презентувати та обговорювати результати досліджень українською та англійською мовами, кваліфіковано відображати їх у наукових публікаціях провідних наукових видань з дотриманням етики досліджень та правил академічної доброчесності.

Компетентності, які формуються у здобувача в результаті вивчення навчальної дисципліни:

загальні

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальні

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

СК03. Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері економіки, методи комп'ютерного моделювання, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково-педагогічній діяльності.

СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

СК08. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Результати навчання, які формує навчальна дисципліна за освітньою програмою:

1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку (ПРН01).

2. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації (ПРН02).
3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках (ПРН03).
4. Пропонувати нові рішення та розробляти наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності (ПРН05).
5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях (ПРН06).
6. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми (ПРН08).
7. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані (ПРН09).

Організація та оцінювання навчання визначена «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса», «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі Донецького національного університету імені Василя Стуса». Форми поточних і підсумкових контролів – розв'язання тестів спрямованих на засвоєння методичного інструментарію. Екзамен не є обов'язковою формою підсумкового контролю через можливість здобувачів отримати 100 балів протягом семестру сумарно за всі види навчальної діяльності.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах: 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття); 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача. При змішаному навчанні, або в окремих випадках може використовуватися як засіб комунікації Microsoft Teams.

Протягом семестру здобувачів вищої освіти мають можливість заробити 100 балів. За поточну роботу можна набрати 75 балів (активність на парах, тестові завдання, самостійну роботу здобувача, підготовка презентацій тощо) та 25 балів

за екзамен або індивідуальну наукову роботу та підготовку наукових публікацій у контексті дисципліни (тези доповідей – 10 балів, виступи на конференціях – 10 балів, наукової статті – 25 балів).

Комунікація відбувається через корпоративну пошту Outlook. При змішаному навчанні, або в окремих випадках може використовуватися як засіб комунікації Microsoft Teams.

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного **календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:**

**Календарний план викладання дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень в сфері економіки та управління (включаючи модуль «Academic writting»)»**

Тема	Форма проведення	Результат навчання	Зміст та завдання заняття	Термін виконання	Мак кількість балів
Наука і наукове дослідження Academic Integrity vs Academic Dishonesty	2 лекційних заняття 1 практичне заняття	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді. Формулювати нові гіпотези та наукові задачі в сфері економіки, вибирати належні напрями і відповідні методи та інструменти для їх розв'язування. Зміст і суть Academic Integrity vs Academic Dishonesty	лекції, практичні, самостійна робота, критичний огляд актуальної нормативно-правової бази проведення наукових досліджень та захисту їх результатів	1-2 тижні	10
Науковий метод. Методологія наукових досліджень	1 лекційне заняття	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.	лекції, самостійна робота, тестові завдання	3 тиждень	8
Емпіричні методи	1 лекційне заняття	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні	лекції, практичні,	4 тиждень	8

дослідження та інструментарій обробки даних емпіричних досліджень	1 практичне заняття	дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	самостійна робота		
Теоретичні методи досліджень	1 лекційне заняття 1 практичне заняття	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.	лекції, практичні, самостійна робота	5 тиждень	8
Системний метод досліджень. Методологія дослідження складних систем	1 лекційне заняття 1 практичне заняття	Розробляти та управляти соціально-економічними проектами та комплексними діями з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.	лекції, практичні, самостійна робота	6 тиждень	8
Моделі та метод моделювання в наукових дослідженнях	1 лекційне заняття	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, досліджень та економіко-математичного моделювання та прогнозування. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.	лекції, самостійна робота, тестові завдання	7 тиждень	8
Організація наукової діяльності та наукових досліджень	1 лекційне заняття 1 практичне заняття	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів	лекції, практичні, самостійна робота, розв'язання аналітичних завдань	8 тиждень	8

		господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.			
Інформаційне забезпечення наукових досліджень	1 лекційне заняття	Дотримуватися принципів академічної доброчесності.	лекції, самостійна робота	9 тиждень	8
Проектні форми наукових досліджень	1 лекційне заняття	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.	лекції, практичні, самостійна робота	10 тиждень	8
Апробація та оцінка результатів наукових досліджень	1 лекційне заняття 1 практичне заняття	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.	лекції, практичні, самостійна робота, підготовка презентації	11 тиждень	8
Технологія роботи над дисертацією (academic writing) презентація, захист та впровадження результатів наукових досліджень.	2 лекційних заняття 1 практичне заняття	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні	лекції, практичні, самостійна робота	12-13 тиждень	10

Доброчесність та антиплагіат		матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.			
Технологія та психологія наукової творчості. розвиток здібностей до наукової діяльності	1 лекційне заняття	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.	лекції, практичні, самостійна робота, підготовка презентації	14 тиждень	8
Загалом	14 лекцій, 7 практичних занять				100

Результати навчальних досягнень за навчальною дисципліною здобувачів здійснюється за критеріями, що запроваджені в Університеті за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Види робіт, що демонструють здобуті здобувачем вищої освіти результати навчання	Критерії оцінювання
Розв'язання завдань з розгорнутою відповіддю усній/письмовій формі.	Максимальний бал – 5 балів. Ієрархія отримання балів передбачає чотири рівні: Високий (5 балів): завдання виконано вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), зроблено логічні висновки. Середній (4 бали): завдання виконано частково вірно, містить логічну послідовність дій, при рішенні частково застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), є висновки. Достатній (3 бали): завдання виконано із помилками, розрахунки є епізодичними, при рішенні не застосовано методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), висновки відсутні. Низький (від 0 до 2 балів): завдання виконано невірно, розрахунки є епізодичними, відсутній методичний інструментарій (формули, алгоритм рішення), сумнівні висновки.
Конспектування наукових і навчальних джерел, лекції.	Максимальний бал – 10 балів: - наявність паспортних даних книги, статті (бібліографічного опису), а також назв параграфів, номерів сторінок (за наявності) – 1 бал; - наявність самостійно сформульованих проблем і дискусійних питань, що присутні в конспектованій роботі – 2 бали; - наявність авторських прикладів, доказів і пояснень певних проблем у вигляді цитат або стислого переказу – 2 бали; - наявність власної думки стосовно аналізованої у конспекті проблеми – 2 бали; - наявність схем і таблиць, що демонструють змістовність і лаконічність викладу конспектованої роботи – 2 бали; - грамотність і правильність оформлення – 1 бал.
Есе, аналітичний,	Максимальна кількість балів за відмінне виконання – 10 балів:

критичний огляд (max. 20 б.)	- дотримання технічних вимог до оформлення та структури (вступ, основна частина з аргументацією та авторські висновки) – 3 бали; - розкриття теми, креатив, авторський погляд, творчий підхід – 4 бали; - аргументованість викладу матеріалу (використання думки експертів, використання реальних кейсів, статистичних матеріалів тощо - з посиланням на джерело) – 3 бали.			
Підсумкове тестування (20б.)	Максимальна кількість балів – 20 балів 1 бал за кожну вірну відповідь (20 тестових завдань x 1 балів = 20 балів)			
Презентації за індивідуальними завданнями (max. кіл. 2, 20 б.)	Критерії оцінювання презентації	0-5 балів	6-9 балів	10 балів
	Відповідність матеріалу тематиці проекту	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції	Загалом відповідає тематиці проекту і є досить інформативним	Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію
	Структурованість інформації	Важко вловити структуру подання інформації	Прослідковується певна структура в розміщенні інформації	Має чітку, логічно вибудовану структуру
	Використання графіків, таблиць, діаграм	Графіки, таблиці і діаграми відсутні	Графіки, таблиці і діаграми представлені в роботі, але суттєво не доповнюють змісту	Графіки, таблиці і діаграми відповідають змісту та розкривають його сутність
	Наявність посилань на використані інформаційні джерела	Немає посилань на використані джерела	Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені	Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні
	«Читаємість» тексту, наочність.	Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречна графіка оформлення)	Естетичний вигляд дещо псує недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречна графіка оформлення	Чітка побудова сторінок. Розмір тексту легко сприймається
	Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин презентації	Дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту	Дизайн не суперечить загальному змісту проекту	Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту
	Індивідуальна наукова робота:	Максимальна кількість балів 25. <i>Написання тез доповіді 10 б:</i>		

написання тез доповідей, участь в конференціях різного рівня, підготовка наукової статті (max. 25.)	<ul style="list-style-type: none"> - відповідність змісту тез заявленій темі, їх цілісність та композиційна гармонійність – 2 бали; - ступінь розкриття предмету дослідження – 2 бали, - оригінальність теми роботи – 2 бали; - наявність узагальнень альтернативних теоретичних підходів в межах досліджуваної проблеми – 1 бал; - обсяг та якість опрацьованих інформаційних джерел – 1 бал; - наявність та обґрунтованість авторських розробок або пропозицій за досліджуваною проблемою, ступінь їх теоретичної значущості та практичної цінності – 2 бали. <p><i>Написання наукової статті 15-25 б:</i> 25 балів – наукова стаття опублікована (у співавторстві із викладачем або одноосібно) у наукових періодичних виданнях, що входять до переліку фахових видань України категорії «Б»; 15 балів – наукова стаття опублікована (одноосібно або у співавторстві із викладачем) в інших виданнях України або інших країн; 10 балів – стаття опублікована у науково-популярних виданнях.</p>
---	---

Форми оцінювання результатів навчання:

Підсумковий і модульний контролю проводяться у вигляді тестування. Поточний контроль здійснюється у формі: опитування, індивідуальних письмових робіт, презентацій, індивідуальної наукової роботи.

Екзамен передбачений для здобувачів, які не набрали 60 балів протягом семестру чи бажають покращити поточний результат. Екзаменаційний білет складається з двох завдань: теоретичного (15 б.) та тестів (10 б.).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання для самостійної роботи з кожної теми виконуються протягом тижня до наступного практичного завдання, за невчасне виконання кількість балів зменшується.

Здобувачі, які навчаються за індивідуальним графіком повинні здавати завдання відповідно до узгодженого графіку очно, або за допомогою Microsoft Teams, Outlook, Moodle.

Виконання завдання із порушенням дедлайну без поважних причин зменшує оцінку з теми на 25 % за кожен повний тиждень затримки.

Політика дотримання академічної доброчесності.

Усі роботи мають бути виконані самостійно здобувачем, не допускається привласнення чужих ідей, розробок, презентацій без посилання на джерела інформації, інформація має бути достовірною і правдивою (<https://cutt.ly/walfgU1>).

Система оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	

67-74	D	задовільно
60-66	E	
0-59	FX	незадовільно

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Конституція України, прийнята на V сесії ВРУ 28.06.96 р.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 04.08.2015 р. № 1556-18I
3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 13.12.91 р. № 1977-XII
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV
5. Pratharan K. Research Methodology for Scientific Research. Dreamtech Press, 2019. 272 p.
6. Власенко Л., Ладанюк А., Кишенько В. Методологія наукових досліджень. Київ. Ліра, 2018. 352 с.
7. Зацерковний В.І., Тішаєв І.В., Демидов В.К. Методологія наукових досліджень Ніжин. НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
8. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
9. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. Київ. Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
10. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. Київ. Алерта, 2019. 492 с.

Додаткова література:

1. Методологія та організація наукових досліджень. За ред. І. С. Добронравової, К. ВПЦ "Київський університет", 2018. 607 с.
2. Партико З.В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації. Київ : Ліра-К, 2018. 231с.
3. Болонська декларація. URL: <http://www.mon.gov.ua/education/higher/bolon>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Предмет методології науки [Електронний ресурс]. URL: https://stud.com.ua/29019/filosofiya/predmet_metodologiyi_nauki.
2. Elsevier URL: <http://www.elsevier.com>
3. Science Direct URL: <https://www.sciencedirect.com/>
4. ORCID URL: <http://www.orcid.org>
5. Scopus for authors URL: <https://www.scopus.com>
6. Наука в університетах URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/nauka-v-universitetah>
7. Академічна мобільність URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/osvita-za-kordonom/akademichna-mobilnist>
8. Гранти URL: <http://zrda.org/grants/>

Викладач:
д.е.н., проф.

С.В. Козловський

Завідувач кафедри менеджменту
та поведінкової економіки,
гарант ОНП «Економіка»,
керівник спеціальності 051 Економіка,
д.е.н, проф.

О.А. Дороніна